

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОБОТА ЖУРНАЛІСТА НА МІСЦІ ПОДІЇ

Ступінь освіти	бакалавр
Спеціальність	С7 Журналістика
Тривалість викладання	2 семестр (7-8 чверть)
Заняття:	
Лекції	1 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Передумови для вивчення (за потреби) –

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7739>

Інші додаткові ресурси:

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Microsoft Teams – група «Робота журналіста на місці події»

Інформація про викладача:

Гусак Наталя Анатолівна

к. філол. наук, доцент кафедри маркетингу

Персональна сторінка:

<https://mk.nmu.org.ua/ua/kaff/gusak.php>

E-mail:

husak.n.a@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Робота журналіста на місці подій» розкриває специфіку польової (field/on-the-scene) журналістики як ключової складової професії в умовах реального часу, ризикованих середовищ та швидкозмінних подій. Курс знайомить студентів з принципами підготовки, безпеки, збору інформації, етичними викликами та виробництвом контенту безпосередньо на локації – від breaking news, протестів, стихійних лих до конфліктних зон та воєнних подій. Журналістика на місці розглядається як діяльність, що вимагає швидкості, адаптивності, критичного мислення та відповідальності за життя, джерела та аудиторію.

Студенти отримають уявлення про роль журналіста як свідка та посередника в кризових ситуаціях; навчатися оцінювати ризики, планувати виїзди, працювати в умовах обмежених ресурсів; набудуть базових навичок швидкого збору інформації, live-трансляцій,

верифікації, інтерв'ювання під тиском та створення мультимедійних матеріалів з місця події. Курс побудовано на засадах студентцентованого підходу з акцентом на симуляції, практичні вправи, кейс-стаді (включаючи український досвід 2022–2026 років) та розвиток стресостійкості, де студент є активним учасником з власним досвідом та інтересами.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Робота журналіста на місці подій» є формування базових компетентностей, практичних навичок та системи знань щодо безпечної, етичної та ефективної журналістської діяльності в польових умовах, зокрема в ризикованих та кризових середовищах.

Завдання курсу:

- ознайомити студентів з особливостями роботи журналіста на місці події як видом професійної діяльності, її функціями (швидке інформування, свідчення, контекстуалізація, протидія дезінформації) та місцем у системі сучасних медіа;
- розглянути підготовку до виїзду, ризик-асесмент, логістику, обладнання та тактики роботи в різних типах подій (протести, аварії, конфлікти, війна);
- вивчити принципи безпеки (HEFAT/HEAT-підходи, цифровий захист, психологічна стійкість), етичні дилеми (захист джерел, травматичний контент, баланс), правові аспекти (доступ до зон, цензура, відповідальність) та проблеми дезінформації на місці;
- сформувані базові навички швидкого збору інформації, проведення інтерв'ю в польових умовах, live-репортажів, верифікації контенту, створення мультимедійних матеріалів (текст, фото, відео, аудіо) з дотриманням стандартів точності та об'єктивності.

3. Результати навчання:

- знати технологічний ланцюжок журналістської роботи з інформацією – від збору до поширення;
- знати основи безпечної поведінки у «гарячих точках»;
- застосовувати навички взаємодії з різними категоріями респондентів;
- застосовувати правила безпечної поведінки у місцях масового скупчення людей, у зоні конфлікту або в умовах надзвичайної ситуації;
- застосовувати навички зі створення телевізійного продукту або відеоконтенту з місця подій для різних медіа;
- давати оцінку конкретній інформації відповідно до аудиторних потреб і очікувань;
- творчо використовувати сучасні сервіси, за допомогою яких створюється відеоконтент на місці події.

4. Структура курсу

1. Теорія і практика сучасних ЗМІ

Властивості телебачення. Програмування та мовна концепція телеканалів, поняття «формат» та «інформаційний привід». Правила пошуку інформації. Типи інформації та можливості її трансформації у журналістський матеріал. Сучасні підходи до створення інформаційного продукту різними медіа: телебачення, інформаційні агенції, прес-служби, телеграм-канали. Технічні вимоги та особливості. Першочергові основні дії журналіста на місці події. Пошук героїв, свідків та складових для створення вдалого інформаційного продукту.

2. Методи збору первинної інформації на місці подій

Оцінка ситуації на місці події. Збір первинно інформації. Джерела інформації. Основні повідомлення та вимоги до них. Релевантність отриманої інформації.

Спостереження як метод збору інформації. Основні види спостережень. Відкрите або приховане, включене або невключене, підготовлене та непідготовлене спостереження. Доцільність застосування конкретних видів спостережень у відповідних умовах. Експеримент як метод збору інформації. Як не втрапити в халепу під час експерименту. Особливості співпраці з колегами під час експерименту. Використання соціальних мереж під час пошуку інформації. Правила перевірки новин. Робота журналіста «з колес».

3. Безпека життєдіяльності журналіста на місці події

Законодавчі акти, які регламентують діяльність журналіста на місці подій. Міжнародне законодавство, що гарантує захист роботи журналістів. Захист роботи журналіста згідно українського законодавства. Аргументація перебування на місці надзвичайної ситуації. Як збирати інформацію, коли це забороняють правоохоронці. Роль психофізіологічних особливостей журналіста у забезпеченні його безпеки на місці подій. Визначення деяких психофізіологічних особливостей людини та обґрунтування їхньої ролі у забезпеченні безпеки особи. Основи підвищення психофізіологічної стійкості журналістів до професійних небезпек на місці подій.

4. Особливості роботи в «гарячих точках»

Загальні правила безпеки журналістів у «гарячих точках». Вибір місця проживання та правила безпеки для житла. Правила пересування в «гарячій точці». Особливості комунікації з військовими. Матеріально-технічна підготовка до відрядження в небезпечну зону. Формування рюкзака для відрядження в «гарячу точку». Підбір і комплектація знімальної техніки. Засоби захисту. Практичні поради журналістам, що висвітлюють масові заходи. Права і обов'язки журналістів, що висвітлюють масові заходи. Правила поведінки у натовпі. Взаємодія журналістів та працівників засобів масової інформації з правоохоронцями під час масових заходів.

5. Цифрова безпека для журналістів, що працюють в небезпечних зонах

Підготовка пристроїв, захист облікових записів та захист комунікацій. Ситуації – робота в публічних місцях. Ситуації – підготовка пристроїв до роботи в умовах високих ризиків. Від чого захищаємо інформацію на пристроях? Ризик втрати інформації. Захист від втрати інформації – резервне копіювання. Захист пристроїв від дистанційних атак. Легальне ПЗ. Оновлення програмного забезпечення та антивірус. Захист пристроїв від короточасного фізичного доступу: пароль, блокування і сповіщення. Захист пристроїв від тривалого фізичного доступу: повнодискове шифрування й надійне видалення даних. Робота комунікації у мережі. На що звернути увагу при налаштуванні месенджерів? Нешифроване та шифроване з'єднання з сайтами. Небезпеки комунікації за допомогою мобільного зв'язку: що бачать та зберігають мобільні оператори?

6. Особливості висвітлення конфліктів.

Як писати про конфліктно вразливі групи населення. Особливості висвітлення протилежної сторони конфлікту. Робота з жертвами насилля. Спілкування з дітьми. Спілкування з родичами загиблих. Моделювання роботи журналіста під час масових заходів, заворушень, збройного протистояння. Стресовий стан. Уміння взаємодії з аварійно-рятувальними службами, спеціальними військовими та правоохоронними службами.

7. Новинна журналістика. Як подавати інформацію з місця подій.

Поняття «новини». Жорсткі та легкі новини. Стандарти журналістики та стандарти новин. Як підготуватися до прямого включення. Особливості відбору спікерів, відео та написання тексту. Як не читати з суфлера. Робота у «чотири» руки. Співпраця з оператором. Підготовка контенту для соцмереж за допомогою телефону. Чим відрізняється «швидкий контент» від гарного сюжету. Техніка, необхідна для виконання редакційних завдань на місці події.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Підготовка презентації відповідно до теми лекції «Теорія і практика сучасних ЗМІ: сучасні підходи до створення інформаційного продукту»
2. Виконання практичного кейсу відповідно до теми лекції «Методи збору первинної інформації на місці подій: спостереження, експеримент, використання відкритих джерел».
3. Виконання практичного кейсу відповідно до теми лекції «Безпека життєдіяльності журналіста на місці події».
4. Виконання практичного кейсу відповідно до теми лекції «Особливості роботи в «гарячих точках: підбір і комплектація знімальної техніки, взаємодія з військовими та правоохоронцями».
5. Виконання практичного кейсу відповідно до теми лекції «Цифрова безпека для журналістів, що працюють в небезпечних зонах»
6. Виконання практичних кейсів відповідно до теми лекції «Журналістські стандарти при висвітленні вразливих груп населення та сторін конфлікту»
7. Підготовка презентації відповідно до теми лекції «Новинна журналістика. Як подавати інформацію з місця подій».

Інформація для студентів заочної форми навчання.

На сайті університету знаходиться графік навчального процесу. Протягом року передбачено заняття з викладачем у кількості 4 год лекційних та 6 год практичних занять.

Решту практичних завдань студент опановує самостійно. Виконані завдання практичних занять здаються за 2 тижні до сесії згідно графіку навчального процесу. Умови завдань знаходяться на сторінці курсу на платформі Moodle. Виконання комплексної контрольної роботи для студентів заочної форми навчання є обов'язковим. Підсумкова оцінка за дисципліну дорівнює середньому суми оцінок за контрольну роботу, аудиторні заняття та комплексну контрольну роботу.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

На практичних заняттях обов'язково мати з собою гаджети з можливістю підключення до Інтернету, за можливості ноутбук та виносний мікрофон (петличку) з можливістю приєднання його до телефону. Інстальований на ПК та мобільних гаджетах програми для монтажу відео (Alive Movie Maker, Splice, GoPro Quik, VideoShow, KineMaster, WeVideo. Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365. Студенти мають можливість користуватись обладнанням лабораторії медіакомунікацій та кіностудії «Юність».

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Поточна успішність складається з успішності за дві контрольні роботи 40 балів (кожна максимально оцінюється у 20 балів та вважається зданою за умови отримання 12 балів), оцінок за роботу та захист практичних (самостійних) завдань (оцінюється 10 занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу вищої освіти 6 балів). Отримані бали за контрольні роботи, семінарські/практичні заняття та відвідування занять додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається на платформі Moodle та корпоративної пошти в Office 365. Білет є комплексним та складається з теоретичної та практичної частин. Теоретична частина складається з 30 тестових запитань, 2х відкритих питань та практичного завдання. Кожний тест має один правильний варіант відповіді. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 2 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 10 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Практичне завдання оцінюється у 20 балів. Максимальна кількість балів за екзамен: 100
Практичні заняття	Панельні вправи, де відпрацьовуються навички індивідуальної та командної роботи. Розгляд та обговорення кейсів (відеокейсів). Захист робіт для самостійного виконання. Максимально оцінюються у 60 балів (10 завдань×6 балів/завдання).
Контрольні роботи	Охоплюють матеріали лекційного курсу. Містять тести та відкриті запитання. Максимально оцінюються у 40 балів (2 контрольні роботи×20 балів/контрольна робота).

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю.

6.3.1. Кожна правильна відповідь на тести поточної лекційної контрольної роботи оцінюється у 1 бал. Оцінка з опанування лекційного матеріалу визначається наступним чином (загальна за дві контрольні роботи):

Сума балів	Результати виконання
	Оцінка
36-40 балів	«відмінно»
30-35 балів	«добре»
25-29 балів	«задовільно»
0-24 бали	«незадовільно»

6.3. 2. Критерії оцінювання *завдань*.

Виконання кожного практичного (самостійного) завдання та усний захист звіту про його виконання оцінюється максимум у 6 балів (повнота виконання, презентація результатів завдання, участь у дискусії):

6 балів: презентація з використання мультимедійних засобів, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), наявність письмового звіту, володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

5 балів: презентація з використання мультимедійних засобів, наявність письмового звіту, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом, наведення аргументованих відповідей із посиланням на джерела.

4 бали: усна презентація, наявність письмового звіту, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання), володіння навчальним матеріалом з незначними помилками за сутністю обговорюваних питань.

3 бали: усна презентація, наявність письмового звіту, активна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

2 бали: усна презентація з певними похибками, наявність письмового звіту з певними похибками, помірна участь у дискусії (виступи, коментарі, активне слухання) без достатнього володіння навчальним матеріалом, що має стосунок до теми обговорення.

1 бал: наявність письмового звіту, небажання брати участь в дискусії, відсутність достатніх знань про предмет обговорення.

Оцінка за виконання практичних завдань визначається з огляду на суму балів за кожне з них у такий спосіб:

Сума балів	Результати виконання
	Оцінка
54-60 балів	«відмінно»
45-53 балів	«добре»
36-44 бали	«задовільно»
0-35 бали	«незадовільно»

6.4 Процедура проведення контрольних заходів.

Контрольні заходи з дисципліни будуть здійснені згідно з графіком навчального процесу, який можна знайти на сайті університету. Процедуру виконання завдань поточного контролю викладач оголошує на першому занятті або заздалегідь. За результатами поточного контролю студент може отримати найвищу оцінку у 100 балів, з'явитися на заняття, коли проводиться комплексна контрольна робота та отримати оцінку. Якщо оцінка поточного контролю не влаштовує, то студент може виконати комплексну контрольну роботу і також отримати максимально 100 балів.

Присутність на контрольних заходах сторонніх осіб без дозволу ректора, проректора або декана факультету не допускається. Під час комплексної контрольної роботи користуватися допоміжними засобами заборонено. Комплексна контрольна робота проходить за розкладом.

Детально процедуру проведення контрольних заходів можна знайти у Положенні про організацію освітнього процесу, Положенні про оцінювання результатів навчання https://www.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/education_scientific_documents.php.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»», та Кодексу академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» <https://surl.li/nleywg>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.

Протягом самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Робота журналіста на місці події».

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту, групу MS Teams, або дистанційну платформу Moodle.

7.3. Політика щодо перескладання

Повторне складання підсумкового контролю з дисципліни, коли студент отримав оцінку «незадовільно» (нижче 60-ти балів), допускається не більше двох разів. Спроби студента виправити оцінку й не допустити академічної заборгованості обмежуються терміном в один місяць після закінчення екзаменаційної сесії. Прийом першої перездачі здійснюється викладачем, який викладав матеріал навчальної дисципліни.

Прийом другої – комісією у складі трьох осіб: викладача, який викладав дисципліну; завідувача кафедри; представника деканату або викладача кафедри. Рішення комісії є остаточним.

У разі підтвердження комісією оцінки «незадовільно» або неявки студента на засідання комісії без поважних причин, комісія сповіщає про це декана факультету (директора інституту) для підготовки наказу ректора про відрахування студента за академічну неуспішність або визначення умов повторного вивчення цієї дисципліни.

Студенти заочної форми навчання повинні ліквідувати академічну заборгованість до початку наступної сесії.

7.4. Відвідування занять

З 24.02.2022 реалізація освітньої діяльності відбувається в умовах правового режиму воєнного стану. Наявна низка небезпек: повітряні тривоги, ризики припинення енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку. Згідно з наказами по університету у 2025-2026 навчальному році освітня діяльність здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання здійснюється з використанням дистанційних технологій через синхронні та асинхронні комунікації.

Відвідування онлайн лекцій та практичних занять реалізується через приєднання до «команди» Microsoft Teams. Під час повітряної тривоги заняття перериваються і продовжуються лише за умов перебування учасників освітнього процесу у захищених приміщеннях. Викладачем (за технічної та безпекової можливості) здійснюється запис заняття для підтримки асинхронного формату навчання.

У випадках відсутності енергозабезпечення, мобільного та Інтернет-зв'язку викладачем забезпечується асинхронний формат навчання та комунікація зі здобувачами за допомогою каналів зв'язку, що функціонують.

Про причини неможливості взяти участь в онлайн заняттях, ускладненні доступу до матеріалів на дистанційних платформах НТУ «ДП» тощо здобувач вищої освіти має повідомити викладача в особистих повідомленнях чатів Microsoft Teams, або листом на корпоративну е-пошту НТУ «ДП», або через старосту чи представника адміністрації факультету.

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та приймають участь у конференціях, конкурсах тощо отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети, що розміщено на сайті кафедри маркетингу: <https://forms.office.com/e/cf7JRhRTbi> та у Microsoft Forms Office 365, які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Робота журналіста на місці події».

8. Методи навчання

Лекційні заняття мають інтерактивний, науково-пізнавальний характер. Застосовуються проблемні, інтерактивні, інформаційно-комп'ютерні, саморозвиткові, колективні та інтегративні, контекстні технології навчання, лекції-дискусії, технології змішаного навчання.

На практичних заняттях застосовуються наступні методи: кейс-метод, методи аналізу, синтезу, порівняння, ситуаційні завдання, інтерактивні методи, практичні задачі для розв'язання, підготовка презентацій з використанням сучасних програмних засобів,

На заняттях відбуваються дискусії, перегляд й обговорення відео-матеріалів з урахуванням можливості саморозкриття студентами своїх цілей, переваг і здібностей. Використовуються методи мозкового штурму, синектичного штурму, обговорення, підсумовуюче письмове завдання, робота в міні-групах,

9. Рекомендовані джерела інформації

1. EBU Academy – *For the Record: How to Document Stories from a War Zone* (курс, фокус на Україні, 2023). <https://academy.ebu.ch/for-the-record-how-to-document-stories-from-a-war-zone> Безкоштовний курс про безпеку, етику, ризик-асесмент та польову роботу в зоні війни.
2. Академія Суспільного Мовлення – Робота в умовах війни: безпека журналіста (модулі та рекомендації, 2022–2025). (Шукайте в архіві academy.suspilne.media за ключовими словами "безпека", "війна", "польова зйомка").
3. Інститут масової інформації (ІМІ) – Посібник з безпеки журналістів у зоні бойових дій (оновлений, 2022–2024). <https://imi.org.ua/> (розділ "Безпека журналістів").
4. Національна спілка журналістів України (НСЖУ) – Рекомендації щодо роботи в умовах воєнного стану (2022–2025, щорічні оновлення). <https://nsju.org> (розділ "Безпека").
5. Internews Ukraine – Тренінги з безпеки та роботи на місці подій під час війни (2023–2025). <https://internews.ua> (архів тренінгів).
6. EBU Academy – *Covering War and Conflict* (глобальний фокус, 2023–2025). <https://academy.ebu.ch> (серія For the Record).
7. ICFJ (International Center for Journalists) – Safety Tips for Journalists in Conflict Zones (2022, оновлено 2024). <https://www.icfj.org/news/safety-tips-journalists-conflict-zones>
8. GIJN (Global Investigative Journalism Network) – Resources for Journalists Covering Protests & Conflict (2023–2025). <https://gijn.org> (пошук за "safety", "hostile environment").
9. Committee to Protect Journalists (CPJ) – Journalist Safety Guide: Covering Protests & Conflict (2021–2025, чек-листи). <https://cpj.org/resources-for-journalists-covering-protests/>
10. International Women's Media Foundation (IWMF) – From the Battlefield to the Campaign Trail: How safety training evolved (2024). <https://www.iwmf.org/2024/08/from-the-battlefield-to-the-campaign-trail-how-safety-training-for-journalists-has-evolved>
11. Hostile Environment & First Aid Training (HEFAT / D-HEFAT) – Crisis Ready Media (2025, domestic & international). <https://www.crisisreadymedia.org/>

12. Washingtonian – How Reporters Now Train for Dangerous Assignments (HEFAT-курс опис, 2023). <https://washingtonian.com/2023/12/12/how-reporters-now-train-for-dangerous-assignments>
13. Insurance for the Media – Media Safety Guidelines in Conflict Zones (2025). <https://www.insuranceforthemedia.com/news/media-safety-guidelines-in-conflict-zones-what-every-journalist-needs-to-know>
14. Nieman Reports – From the Battlefield to the Campaign Trail (2025, еволюція тренінгів). <https://niemanreports.org/from-the-battlefield-to-the-campaign-trail>
15. Poynter – When your local reporter needs the same protection as a war correspondent (2025). <https://www.poynter.org/business-work/2025/la-public-press-journalists-covering-ice-raids-safety>
16. NCTJ (National Council for the Training of Journalists) — New safety guidelines to support journalists in the field (2025). <https://www.nctj.com/news/nctj-launches-new-safety-guidelines-to-support-journalists-in-the-field>
17. Northeastern University – JRNL 3300: Covering Conflicts: Peace, War, and the Media (syllabus, 2021–2025). <https://catalog.northeastern.edu/course-descriptions/jrnل>
18. The School of The New York Times – International Reporting (pre-college, фокус на логістиці та польовій роботі, 2025). <https://nytedu.com/courses/pre-college/international-reporting/>
19. StudySmarter – Field Reporting: Techniques & Methodologies (2024, огляд методів). <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/media-studies/journalism/field-reporting/>
20. Coursera – Become a Journalist: Report the News! (модулі з field reporting, 2021–2026). <https://www.coursera.org/learn/become-a-journalist-report-the-news>
21. UMass Amherst – Journalism course descriptions (включає field skills та ethics, 2023). <https://www.umass.edu/journalism/academics/course-descriptions>
22. DePaul University – Advanced Reporting Course (польова робота + етика, 2024). <https://communication.depaul.edu/academics/initiatives/center-for-journalism-integrity-and-excellence/advanced-reporting-course>
23. Media Helping Media – Investigative journalism methods and skills (модуль з field techniques, 2025). <https://mediahelpingmedia.org/modules/module-investigative-journalism>
24. The American Journalism Handbook – Concepts, Issues, and Skills (розділи про field та future of reporting, 2023). <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/the-american-journalism-handbook-concepts-issues-and-skills>
25. GIJC23 – Visual Investigations: Reporting Techniques (польові візуальні методи, 2023). <https://gijn.org/resource/gijc23-visual-investigations-reporting-techniques>
26. Chartered Institute of Journalists – Journalists' safety (HEFAT, risk assessment, 2024). <https://cioj.org/journalists-safety>
27. Marquette University – JOUR course descriptions (включає principles та field practices, 2023). <https://bulletin.marquette.edu/course-descriptions/jour/jour.pdf>
28. TCNJ – Journalism and Professional Writing Course Descriptions (reporting in field & social media, 2024). <https://cjf.tcnj.edu/academics/jpw-course-descriptions>.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Онлайн-курси з підвищення журналістської майстерності. URL: <https://prometheus.org.ua/>
2. Детектор медіа. URL: <https://ms.detector.media/>
3. Документувати війну. URL: <https://redactor.in.ua/2022/05/13/dokumentuvaty-vijnu/>
4. PRпортал. URL: <http://prportal.com.ua/Peredovitsa/yak-zhurnalistam-pracyuvati-u-zvilnenih-vid-okupantiv-mistah>
5. Фундація Суспільність. URL: <https://suspilnist.org/blog/news/yak-zhurnalistam-pratsiuvati-z-kholodnoiu/>
6. Procherk.info URL: <https://procherk.info/resonance/2-cherkassy-news/99083-ljudi-u-zmi-koli-robotu-stae-konveerom-vtrachaetsja-ljudska-skladova>

7. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
9. Безпека журналістів та свобода слова в Україні. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=0ztZ0nMNSBI>